

FÜGGETLEN LAPOK

Megjelennek minden nap.

Az előfizetési pénzek

A lap kezelését illető minden tárgyak a kiadó-hivatalhoz (Első meggyer egyesületi könyvtárhoz, 3 korona-utca, 18. sz. a.) intézendők.

Bérmentelen levelek el nem fogadhatók.

Előfizetési ár:

egész évre 20 ft., félre 10 ft., negyedévre 5 ft.

Beiktatási díj: 6-hasábos petit-sor 5 kr., bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.

A „nyilt-tör“-ben 4-hasábos petit-sor 20 kr.

Előfizetési feltételek

FÜGGETLEN LAPOK

ezimű politikai napilapra:

Egész évre 20 ft. — kr.
Félre 10 — „
Negyedévre 5 — „
Egy hónapra 1 — „ 70 — „

A „Füg. Lapok“ kiadó-hivatala, 3 korona-utca 18. szám.

Pest, május 29.

A buvár, ki kincset keres, nem örülhet jobban a gyöngyszemnek, melyen boldogságát gazdagon megvásárolhatja, mint mi örüdvünk a főpásztori nyilatkozatnak, mely mint a kath. egyház jobb jövőjének jóslata, bizalom és megnyugvásra hangolja kedélyünket.

Az ország hercegprimásának, gróf Hállér Sándorhoz, mint a nagyváradi kath. értekezlet elnökéhez, ugyancsak a kath. autonómia tárgyában írt s lapunkban alább közölt válaszát értjük.

Ez a legelső nyilatkozat, melyet husz év óta püspöki ajk, az egyház és haza egyik legfontosabb érdekében, a kath. egyház jogállásának, s a vallási és lelkesítő szabadságának ügyében a nemzet előtt tett.

S e nyilatkozat méltó, hogy egy primástól származék.

A nemzet kath. fia mind eddig illetékes oldalról egyetlen szót sem hallottak, mely azon a körülmények által látszólag indokolt, de a jelen főpápaságot sértő gyanút eloszlatja volna, mely gyanunak maga a nagyváradi kath. értekezlet primás ö hercegségéhez intézett feliratában így adott kifejezést: „Nagyon óhajtottam, hogy a kath. hívek meggyőződjenek, miképen Hercegségünk és a nm. püspöki kar, az autonómia kérdésének megoldására akadályozólag nem hat. Mert be kell vallanunk, hogy egyházmegyénk területén is kezd éledezni a hiedelem, mintha egyháznunk autonómia tárgyában halasztása, a világi kath. hívek iránti bizalmatlanságból és jogféltékenységéből ered.“

De másrészt most nyílik alkalom, hogy fölismerehessük az álláspontot, melyet a kath. autonómia megoldása körül a nm. püspöki kar elfoglalni jónak látott, s mely álláspontból a szőnyegen forgó primási levél, határozott színt vall.

S ezen álláspont melyik? Megmondjuk.

A nagyváradi kath. értekezlet két rendbeli levelet nyújtott át primás ö hercegségének. Egyik öt, másik a cultusminiszteret illeté.

Az utóbbiban a kath. értekezlet meghatározta az általa sürgetőleg kérelmezett kath. autonómia „szellemét és irányát.“

Az elsőben a herceg primás erről tudósítatik, s felhívatik, hogy ugyan azon kérelmét a kath. értekezletnek „kegyesen pártolni méltóztassék.“

Igen, de hát milyen alapon szervezett autonómiát óhajt a nagyváradi kath. értekezlet? Szándékát a cultusminiszterhez írt kérvényben következőképp formulázta:

„Tartozunk lelkiismeretünknek azon igazsággal, már itt kijelenteni, hogy az autonómia szervezésére vonatkozó, s hírlapokban a püspöki kar tanácskozmányaként közölt tervezet, tekintettel a fennálló valóságjogegyenlőségi törvényre, az országban naponta erősbödő kath. hangulatra, az egyház jól felfogott érdekeivel össze nem egyeztetetett; sőt ösztöntev bevalljuk, hogy autonómiának, az 1848-diki emlékirat szellemében szervezése mind a kath. egyház érdekének, mind nemzetének, mind a kath. közvéleménynek inkább megfelelne.“

Ezt kérte a kath. értekezlet.

Az ugynevezett 1867-diki „püspöki munkálattal az egyház jól felfogott érdekeivel össze nem egyeztetetnek“ valja, s a helyett az „1848-diki emlékirat szellemében“ szervezendő kath. autonómiát sürget.

És mit felel erre hazánk főpapja? Talán reclame-ot csinál az ugynevezett 1867-ki püspöki munkálattal? Nem. Azt nem is érinti, sorsának a felelősének adja.

De talán tiltakozik, a kérvényezett 1848-diki emlékirat szellemében szervezendő autonómia ellen?

Egy szóval sem. Sőt tetszését nyilvánítja a szóban forgó kath. érdekeket nyilatkozata, eljárása, elvei, s álláspontja fölött.

Igy ír: „Nem kevesebb örömmel mint ügyérdekléssel vettem ennélfogva Méltóságodnak azon nagybecsű elnöki sorait, melyekben ama gyűlés eredményét s óhajtsait velem közölni méltóztatott, melyek újabb örvedetes bizonyosságát szolgáltatják annak, hogy hazánkban a kath. egyház autonómiájának lényege és főszarkalata felett a kath. egyház világi és egyházi tagjai között vélemény-különbség nem létezik.“

Tehát a nagyváradi kath. értekezlet abbéli óhaja és álláspontja, mely az 1867-ki püspöki munkálattal teljesen mellőztetni, és az 1848-diki emlékirat szellemében szervezendő kath. autonómiát kér, az ország hercegprimása által mint olyan tekintetik és nyilvánítatik, mely felett, mint a kath. egyház autonómiájának lényege és főszarkalata felett világiak és papok között véleménykülönbség nem létezik.“

Egy lépéssel tehát előbbre vagyunk, mert önmagunkkal tisztába jöttünk. Hazánk jelen magas szellemű primása nem tagadhata meg hazafias, alkotmányos és forró egyházas érülettel, nem maradhatott árnyékában a 48-as emlékirat teremtő intencióinak, sem azon dicső alakoknak, kik áldással lebegik egyházunk szent falait körül!

Pest, május 29.

Elmondottuk a tegnapi számban, mit tennék az adó kivetésével a célra, hogy minden költségés előmunkálatok nélkül a lehető legigazságosabb arányukban birtokába jussunk.

Az első elv e téren az egyik adó-subjectum érdekét a másikéval kölcsönhatásba hozni, t. i. mihelyt a kedvezés vagy gondatlanság következesit a másik hordozza, azonnal megszüntük mindkettőt.

Mi tehát az adó mostani mértékét fenntartva, egy, a mint az a mai adatok szerint feloszlik, figálnak tekintendők, s helyesebb kiosztás és rectificáció végett átadnók az illető városnak és megyének minden adatokkal egyetemben.

A hatóságok legjobb bírái az osztályozásnak. A megye legjobban tudja a nagy aránytalanságok helyes mértékét kiigazítani, s előbb járásokra, azokkat tisztába lévén, községrek megteszi a kivetést.

A községek megyei felügyelet s közreműködés mellett megkésztik magok közt a kivetést, t. i. osztályozzák a földet s igazságos arányba hozzák az adóteteleket.

Ez uton kerül ki az adatok oly becses gyűjteménye, minél teljesebbet, de igazságosabbat semmi más uton kiállítani nem lehet.

És ha már most mindezen adat együtt van, abból igen könnyű a létező aránytalanságok hibáit a központi kormányknak is megírni.

Vegyünk fel bővebb felvilágosításul konkrét példát:

A kormány adatai szerint így áll a pozsonyi kerület földadó tekintetében az adatokra nézve:

Szántóföld 1.933,717 hold	4 ft 1 kr
Kaszáló	608,304 „ 4 „ 52 „
Szőlő	47,871 „ 13 „ 16 „
Legelő	653,193 „ 1 „ 37 „
Erdő	1.738,872 „ 1 „ 12 „
Nádasok	5,893 „ 4 „ 20 „

A pozsonyi kerületben tehát ennyi a mivelet alatti megadóztatott tér. A fenn kimutatott átlagos tiszta jövedelem után van kivetve az adó és pedig a tiszta jövedelem összege 14.545,068 frt miután a most kivetett adó tenne 3.636,265 frtot.

Ezen adatokat s kiszámításokat egyelőre alpnak kellene venni, és me-

gyekre osztva egy összegben átadni, hogy a belső kiosztást tegyék meg a hatóságok szokásos módon. Így vezetve a kivetés a községekig, azok is magok osztályoznak határaikon a földet s minden község lehetőleg pontos kivetést tenne önérdékből is.

Igy jutnánk igen hamar pontos adatokhoz, józan osztályozáshoz, helyes bírálatához az aránynak. De ez egyszersmind kimutatná a nagy különbségeket község és község, ép így megye és megye közt még pedig biztosabban, mint bámi felvételek, méretek és becslések.

Mert a község bizonyos összeget kapván kiosztást, szükségképp számba venné a megadóztatni kellő terület miveleti minőség és osztálya szerint s mert minden kedvezés vagy hiba közvetlen a többire kihat, igen természetesen a lehető s elérkező pontossággal osztathatnék ki az adó minden külön miveleti ágra s abban minden osztályra földre is.

Mi sem volna, mi az eddigi alapok hiányait kiáltóbban tüntetné ki, mert községenként oly aránytalan eredmények fognának természetesen elő állni, miből a létező alapok hiányai azonnal kiütnetnének.

Mi legalább nem tudunk gyakorlatban helyesebb módot az adó alapok verificációjára, a kivetés arányainak lehető igazságos megállapítására, mint az adóérdekeltek olyképeni működésbe hozatala, miszerint magok legyenek kénytelenek a helyes alapokat kidolgozni és az állam számára az utat kimutatni.

Nagyon természetes azonban, hogy ki kellene a törvényhozásnak mindekelőtt mondan, miszerint az egyenes adó törvényesen most figált tételei nem fognak semmi szín alatt emeltetni, következésképp a helyes arány és igazságos felosztás nem lesz kárára senkinek az igazság rovására, hanem a mi talán egyiknél emelkedik az igazságos arány érdekében, azt a másik nyeri meg.

Nincs a világon mivel ország, hol az adó-subjectumok fő része ne lenne az adó tárgyak anyagának s adatainak nyújtásában, és ha ez másutt sem mellőzhető, nálunk fokozott horderővel bír, hol régi intézményeinknél fogva, de a későbbi igen kiméletlen és erőszakos adóbehozatal miatt anyai ellensége volt az adózásnak. De meg azt is tudjuk, hogy az adó adatainak gyűjtésében az idegen kormány közegeinek félrevezetése hazafiai érénynek tekintetik.

Minél inkább befolyás engedtetik ennélfogva népünknek az adók kivetésére, annál inkább megnyugszik az arány igazságos voltában s későbbben teljesítend a kötelességet, melyet maga segített kiszabni magára.

Kormányunk pedig a mellett, hogy ez uton ingyen a legbiztosabb adatokhoz jut, megmenekszik a kivetési hiányok feletti süjtő gyűlöletességétől.

Van különben az adó kivetés elkinti kezelésének még sokkal fontosabb oldala is, és általában alig van politikai kérdés, mely fontosabb ezzel mérközhetnék, mire ennélfogva még tüzetesebben rátérünk közelebbre.

Magyarország Primása

Ö Hercegségének válasza a katolikus autonómia kérdésében.

I.

Méltóságos gróf Niczky Lajos, es. kir. kamarás urnak, mint a sopronmegyei katolikus népvédelési egylet Elnökének.

Légmádon, Sopronmegyében

Méltóságos Gróf Elnök Ur! Különösen tisztelt Uram! Azon vallásos hűség s tívős tevékeny részvét, mely minden hazai megök közt dicső példaadással legelőben Sopronmegye buzgó katolikus népe közt lelkes vezető sikerdus munkássága folytán a katolikus népvédelési egylet megindításában, de egyszersmind hazánkban a kath. egyház autonómiájának s függetlenségének megszerzésére s védelmezésére célzó komoly törekvésben is nyilvánult, engemet annál mélyebben örvedetesebben meghatott, minél bensőbb és boldogítóbb volt szívemnek ama főpásztori viszony, mely engemet Isten kedvezésből Sopronmegye katolikus híveivel oly sokáig fűztöt.

E kegyeletes viszonyfelejtlen emléke-

zetének kíséretében vettem Méltóságodnak nagybecsű sorait, melyekkel nekem a sopronmegyei katolikus népvédelési gyűlésnek f. é. január 24 ről szóló jegyzőkönyvét megküldeni, egyszersmind azon bizalommal megtisztelti méltóztatik, miszerint a gyűlésnek ugyanazon ügyre vonatkozólag oda mellékelte, s a magyar királyi cultusminiszteriumhoz intézett feliratát s illetőleg jelentését tudomásul vennem, s az illető helyre pártolólag eljuttatnám.

Enekek kapcsában sietek Méltóságodat az iránt megnyugtanni, hogy valamint e soproni gyűlés az ország összes katolikusai közt méltó elismerésre s viszlhangra talált, ugy velem együtt örömmel üdvözölte az egész püspöki kar azon nagy borderejű vallásos önéret és buzgalom ébredését, melynek egyetemessége és solidaritása nélkülözhetetlen arra, hogy a katolikus egyház hazánkban, az alkotmányos közszabadság védelme s apostoli királyunk ö Felségének legfőbb védnöksége alatt, azon önként és függetlenséget, mely azt a törvényeknél fogva is megilleti, s mely szent hivatásának teljesítésére, s vallás-erkölcsi és kulturai jótékony missiójának végrehajtására szükséges, sérelmes igyekezetek s tévelygő eszmék ellen ne csak megörizni, de tartósan biztosítani is képes legyen.

S azon meggyőződésben vagyok, hogy hazánkban a kath. egyház törvényszerű igényei netán felmerülő támadásokkal annál biztosabban és sikeresebben fognak szembe szállhatni, minthogy a vallás szabadság és jog helyes fogalma nálunk a keresztény felekezeti viszonyok régi törvényes rendezése folytán már gyakorlatban is megtestesült, s minthogy a kath. egyház autonómiájának az 1848-iki 20. t. cz. folytán határozottabban kifejtendő formájára nézve, az egyház változhatlan szerkezte mellett komoly nehézségek az ugyanazon célért lelkesülő klerus és világi hívek közt nem merülhetnek fel.

S a kérdésnek ezen oldala emeli főleg a hívek buzgó sorakozását oly jelentőségtelvé és sürgőssé, s ez kölesönöz legnagyobb fontosságát a sopronmegyei hívek lelkes fellépésének is.

Midőn tehát a vallásos munkálkodás ezen eredménydus terén Méltóságodnak szerencsét kívánva s vezető és buzditó munkatársainak meleg elismerésemet kijelentve, a zsenge egyesület minden tagjaira főpásztori áldásomat legjobb szívvel adnám, egyszersmind van szerencsém értesíteni, miszerint a vallásügyi miniszter ö Nagyméltóságához intézett feliratot kézhez juttattam. Megkülönböztetett hazafiai benső tisztelettel maradván

Méltóságodnak Esztergom, april hó 30-án 1868. alázatos szolgálja SIMOR JÁNOS, s. k. eszterg. érsek.

II.

Méltóságos hallerkői gróf Hállér Sándornak, mint a nagyváradi kath. egyházi hívek értekezle elnökének.

Nagyváradon.

Méltóságos gróf, értekezleti elnök ur! Lehetetlen Anyagyházunk jövőjén hazánkban kételkedni, midőn a hitélet és vallásos buzgalom oly lélekemelő példát látjuk felmerülni, melyeknek egyikét a nagyváradi megye buzgó katolikus híveinek legközelebbi gyűlése nyújtotta.

Nem kevesebb örömmel mint ügyérdekléssel vettem ennélfogva Méltóságodnak azon nagybecsű elnöki sorait, melyekben ama gyűlés eredményét s óhajtsait velem közölni méltóztatott, s melyek újabb örvedetes bizonyosságát szolgáltatják annak, hogy hazánkban a kath. egyház autonómiájának lényege és főszarkalata felett a kath. egyház világi és egyházi tagjai közt véleménykülönbség nem létezik.

A kitzított cél ugyanis nem egyéb, mint hazánkban a kath. egyház ősi törvényes jogait, szabadságát, és függetlenségét, az 1848. 20. t. cz. 2. §-nak tiszteletben tartása, és fel-ségés Urunk királyunk ősi apostoli praerogatíváinak sértetlensége mellett minden irányban biztosítani.

A feladat tehát, melynek szerencsés megoldása előltnk felszök, az autonómia gyakorlatának azon ildomos formáját és szervezetét keresni, mely az egyháznak nemcsak vallás-erkölcsi emelkedése s a nemzeti kultúrát és nemeseledt támogatni óhajtó társadalmi befolyása, de testvéri belbékéje biztosítékát is nyujtsa, s melynek szerkezte, összhangzásban az egyház változhatatlan szellemével és institúcióival, képes legyen az egyház világi hívei-

nek is azon méltányos befolyást megszerzeni s oly módon biztosítani, mely azok tívős érkekltségének megfelel, mely magasztos önéretéstiket és jogtudatjukat emeli és jutalmazza, mely a tehetségnek, a vallási indulatnak kellő cselekvési tér nyujt, s mely végre a szerkezetet egyszersmind s összhangzásánál fogva a felelős ügyvitelt meg nem zavarhatja.

A püspöki kar mindezen szempontok at már előltnk is kellő méltánylással vette s e kérdés megoldásának legelőszérűbb módja felett komolyan és behatólag tanácskozva, nem rajta mulik, hogy az egyház világi tagjai tanácsának befolyása mellett, az autonómia vonatkozólag, megállapodás és egyetértés jöhessen létre oly javaslatban, melyet ö Felsége legelőszérűbb színe el terjesztjen lehessen a végett, hogy annak alapján az autonóm egyházi gyűlések melébb rendszeresen megtartathassanak.

Méltóságod s a nagyváradi kath. hívek bizalmának viszonzásául el nem mulaszthatam Méltóságodat, s általa a nagyérdemű lelkes gyűléseket ezek iránt azon édes meggyőződésben értesíteni, hogy a méltatlan és jogtalan ostrom, mely napjainkban a kath. egyház s minden keresztény érület ellen intéztetik, csak fokozni s erősebben megszállástani fogja azon vallásos buzgalmat és hűséget, azon lelkesültséget és jogérzetet, mely a világi hívekkel a clerussal, a közös legdrágább kincs, az egyház és vallás szabadság védelmére, s az egyház jogainak biztosítására egyesíti.

Fogadja Méltóságod elnöktársával, s az összes hívekkel e magasztos törekvéshez áldásomat, ki is nagybecsűlt indulatiba ajánlott kitzító tisztelettel maradok

Méltóságodnak Budán május 19. 1868. alázatos szolgálja SIMOR JÁNOS s. k. eszterg. érsek.

Országgyűlési tudósítások.

A főrendi ház mai ülésében Lévy Sándor püspök, mint a tegnapi kiküldött bizottság elnöke átnyujtá a Poroszországgal kötött szerződés tárgyában kifejezett jelentést, melyben a szerződés, mind alak, mind anyagi tekintetben elfogadásra ajánlatik.

Majláth Antal gr. egész terjedelmében pártolja a szerződést. Üdvözli a kormányt a szabad kereskedés terén, melyre nekünk szükségünk van, üdvözli, hogy a tarifát megsérkelte, és egy általán nagy nyereseménynek tekinti azt. De az alak részre is üdvözli a kormányt, hogy a dualismuskat a 67-ki törvények értelmében érvényt szerzett. Végül miután pártolá; ajánlja a háznak figyelmébe s elfogadásra a szerződést, köszönetet mond ö felségének, hogy ily előrehaladott időben is helyben hagyását adta e változtatásokra.

Ezután Goro ve miniszter indokolja a szerződést és kiemeli annak előnyeit.

Mind általánosságban, mind részleteiben elfogadhatván a szerződés, az a ház jegyzője által átvitetett a képviselőházhoz, a jegyzőkönyvnek erre vonatkozó kivonatával.

A képviselőház ülése máj. 28. kán.

Elnök: Szentiványi Károly. Jegyző: Csengery Imre és Mihályi Péter.

Jelen volt gr. Festeticsen kívül az összes miniszterium.

Ülés kezdete 11 órakor.

A jegyzőkönyv bitelesítése után bemutatja elnök Kundlik István képviselő lemondó levelét és az időközben beérkezett kérvényeket.

Bujanovics Sándor, mint a közp. bizottság előadója, szószékre lépéven, figyelemzeti a házat a porosz kereskedelmi és vám-szerződésről szóló jelentés szövegébe becsusztott sajtóhírára, és egy ugyanoda tévedésből becsusztott kihagyásra.

Csengery Imre jegyző olvassa ezután a közp. bizottságnak a porosz kereskedelmi és vám-szerződésről szóló jelentését.

Andrássy Gyula miniszter elnök: T. ház! Nincs szándékomb a szőnyegen lévő szerződés anyagi oldalaihoz szólni, hanem a t. ház engedelmevel csak azokat kívánom röviden megemlíteni, a melyek azóta történtek, mióta ezen szerződés a kormány részéről a ház asztalára letéttet.

Méltóztatik a ház emlékezn, hogy midőn t. barátom a kereskedelmi miniszter a Poroszországgal kötött vám és kereskedelmi szerződést a ház asztalára letette, a kormány nevében kijelentette egyszersmind azt is, hogy az abban foglalt címeket különbözően pedig a területi megnevezéseket nem tarthatja olyanoknak, melyek Magyarország állami és közjogi állásának megfelelnek. Kijelentte to-

vább azt is, hogy e tekintetben a Felsőke külügyminiszterintézmény felvilágosítást kért, és ennek eredményét a t. házzal közölte is. Akkor azonban nem ígérték a kormányt, hogy a másik szerződő felek által egy elfogadott neheztelt eziméket már az alkalmossal megváltoztathassa.

Annál örvedesebb kötelessége a kormány jelenleg a t. ház tudására hozni azt, hogy idközben a Felsőke kegyesen helyben hagyja változtatott, hogy ezen szerződés már azon változásokkal, melyek a központi bizottság jelentésében foglaltak, terjesztet hessék a miniszterium által a ház elé és ha az elfogadjatik, ittassék Magyarország törvényei közé.

Jelenleg továbbá, hogy ennek következtében a külügyminiszterium részéről ezen kívánt változtatások a porosz kormányán pontonként közzététve, ő felsége a porosz királyi kormánya az egy május 24. ról kelt jegyzőkönyvi megállapodás által a kívánt változtatásokba a maga és az általa képviselték részéről megnyugvását fejezte ki.

Ennek következtében bátor vagyok a tisztelt háznak a központi bizottság vélemények elfogadását a kormány részéről is ajánlani.

A mi a formát illeti, erre nézve a kormány a központi bizottság által ajánlott módot a maga részéről is teljesen helyesnek ismeri el, arra kérem tehát a tisztelt házat, hogy a kérdéses szerződést mindenek előtt jóváhagyja, melytől a miniszterium pedig fűntartja magának azt, hogy e napokban egy rövid törvényjavaslatot terjeszsen a ház elé, ezen szerződésnek a megállapított szövegben leendő beczikkelyezésére nézve.

Vége a mi a központi bizottság azon kívánását illeti, hogy a ezim kérdése végképen állapíttassék meg, e tekintetben a kormány nagy súlyt fektet arra, hogy ezen kérdés minden irányban különösen Magyarország közjogi állásának irányában is kielégítőleg és mielőbb oldassék meg; e tekintetben tehát a kormány oda foga irányozni törekvését, hogy ezen megoldás mentül előbb és a lehető legegyszerűbb módon eszközöltessék. (Tetszés.)

Tisza Kálmán: T. ház! Midőn a jelenleg tárgyalás alatt levő szerződés melkétével együtt a ház asztalára letétezt, látva — hogy abban oly czimzések és elnevezések vannak, melyek folytán azt Magyarország tartozónak elismernem nem lehetett, el voltam határozva indítványozni a t. ház előtt, hogy a szerződést egyszerűen azon utasítás mellett küldje vissza a benyújtó miniszteriumhoz, hogy e czimek és elnevezéseknek az ország állami létének és közjogi helyzetének megfelelően kicseréltesse az eszközölje s úgy terjeszse ismét a ház elébe. Mert ambar magokat a vántételeket mind a mellett is, hogy nem mennek oly messzire, mennyire nézetem szerint az ország érdekében menni kellene: miután egy helyes irányban, a szabad kereskedés irányában tesznek előre egy lépést, elfogadják tartom, még sem lehetett szándékom belegyeznem abba, hogy Magyarország oly czimek és elnevezések mellett értesselek a melyek mellett csak ugy lehetne értenni, hogy ha nem önálló állam, hanem egy más államtól függő tartomány lenne. — Most a központi bizottság jelentése a czimek és elnevezésekre nézve, örömmel ismerem ezt el, lényegesen és jó irányú változtatásokat tett. E változtatások következtében nem tekintem többé föladatomnak, hogy a szerződés elfogadását gátolni igyekezzem.

De midőn ezt nyilvánítottam, egyuttal — miután én is azok közé számított magamat, kik az 1867-ik évi alakulásokkal ugyan sok tekintetben megelégedve nincsenek, de kik hazafini kötelességüknek tartják addig, míg azoknak oly részeit, melyeket nem helyesnek, alkotmányos uton megváltoztatni lehetne, kihuzni a fenálló törvényekből mindazon következtetéseket, melyeket azokból hazánk érdekeire és hazánk önállóságára való tekintettel kihuzni lehet, képtelen vagyok teljes ösztönöségi nyilvánítani azt is, hogy az elnevezések egy is, mint az most a központi bizottság által elősoroltatik, teljesen megelégedve nem lehetek, nem lehetek azért, mert meg vagyok ugyan győződve arról, hogy midőn az asztalra esaszár és magyar apostoli király két államáról van szó, azt nem is lehet másképp érteni, mint hogy e két állam egyike a semmi más államtól nem függő magyar állam; mindazáltal részéről teljesen kielégítve csak akkor lehetnék, ha e nem csak mintegy elrejtett módorban, hanem teljes nyíltsággal lenne kimondva és ha ezen önálló magyar állam határozottan megnevezetnék.

Midőn azonban ezt kijelenteni a kötelességem ismertem, egyuttal ismétlem, hogy tekintetbe véve a tagadhatlan hazánk függetlensége értelmében történt változtatást, nem szándékom az ügy további menetét gátolni, sőt azon reményben, hogy a miniszterium módját fogja találni, hogy ezen czimezési és elnevezési kérdések mielőbb ugy tisztáttassanak, hogy ne csak hazánk önállósága elleni következtetésekből vonni ne lehessen, de hogy sőt inkább éppen azok által hazánk törvényes önállósága és állami léte, benn és kinn eustatíttassék; a részletes tárgyalásnál is, kivéve ha netán néhol tévedésből a czimek az előadottak szerint ki nem igazítottak volna — észrevételet tenni nem szándékozom.

Tisza Kálmán után még gróf Keglevich Béla és Simonyi Ernő szólt a szerződés feletti általános tárgyalás alkalmával.

Keglevich Béla gr. azok után, miket Tisza Kálmán elmondott, feleslegesnek találja álláspontja bővebb indokolását. Nem kíván részéről sem akadályokat gördíteni a szerződés érvényre emelésé ellen, melyet anyagi tekintetben az eddigéig czélszerűbb-s jobbnak lát, — bár nincs megelégedve a szerződésben használt Magyarországi államiságára és közjogi állására vonatkozó kifejezésekkel. Elismeri, hogy ezen elnevezések a 67 ki törvényekből folyólag helyesek, — de részéről — mint ki előt egy más program egy

önálló magyar tengeri és szárazföldi hadsereg, s Magyarországnak a külföldi udvaroknál külön önálló képviselése — lebeg, nem járulhat ahhoz, mert nem elégti ki.

Simonyi Ernő kiemeli a szerződés főhiányát, hogy Magyarország annak meghozatalában kellek nem volt képviselve, — így nem volt ki érdekeit védve, azoknak a szerződésben kifejezést adott volna. Hogy Magyarország érdekei a képviseltes hiánya miatt nincsenek kellek védve a szerződésben, erre vonatkozólag kiemelt több pontot, kimutatva azok hátrányos voltát. Felszólítja egyébiránt a miniszteriumot, hogy más szerződések kötésénél (s alkalom fog nyilni erre legelsőbb az Angolországgal kötendő szerződésnél) igyekezék pótolni e hiányt, s hogy a tárgyalásoknál Magyarország is képviselve levén, érdekeire több figyelem fordíttassék. Miután a szerződés pontjain többé változtatni úgy sem lehet, — kéri a miniszteriumot, hogy a netalán származó hátrányokat legalább azok alkalmazásánál, a gyakorlatnál igyekezék enyhíteni.

Többen nem szóltak ez alkalmossal. Elnök tehát feltevé a kérdést, hogy a jelen szerződés, a központi bizottság által lett módosításokkal — jóváhagyás jelentőségében elfogadják-e a ház vagy sem.

Az elfogadás mellett állt fel az egész ház — kivéve — a szélsőbal töredéket.

Második sorban napirenden volt a Hatvan-Miskolc, Zákány-Zágráb s észak keleti vasutak tárgyában előterjesztett törvényjavaslatok feletti véleges szavazás.

A törvényjavaslatok, mellékkönyveikkal együtt felolvasatván, harmadik s utolsó szavazásnál is — elfogadtattak.

Következett a főrendek két módosítása.

Az első módosításnál, melyet a főrendek a görög-keleti vallásnak ügyében hozott törvényre vonatkozólag tettek. Halász Bol-dizsár a főrendi ház változtatását elvetetni indítványozza, mert sem szükséges, sem világos.

Joannovics György kifejti, hogy az 1792. X. t.-czikkre való hivatkozásnak igen is van értelme. Igaz, hogy e t.-cz. első része az illir kancelláriáról szól, — de a második szavazati joggal ruházta fel a magyar felsőházban a gör. kel. vallás főpapjait is; s erre vonatkozólag történt a hivatkozás.

A főrendi ház által hozott módosítvány elfogadtattott.

A második módosítvány az alföldi vasut nagyváradi északi részének kiépítését tárgyazó törvényjavaslatra vonatkozik.

Tisza Kálmán megjegyzi, hogy fenn kívánja tartani azon alkotmányos elvet, miszerint a felsőház semmi finansziális kezdeményezést nem tehet; — s azért a jelen módosítványt nem fogadják el, ha a főrendek nem annyira egy mulasztást igazítottak volna ki, mely a képviselőház által átküldött szerkezetben benne maradt.

E módosítvány is elfogadtattott — valamint egy harmadik is, melyet a főrendek ugyanezen törvényjavaslatra vonatkozólag hoztak, az abban megállapított „legrövidebb vonal” — bővebben s nem oly merveven körtíltvén.

Tárgyalás alá vétett még több városi képviselő indítványa a szab. kir. városok, kerületek és rendezett tanácsos bíró városok törvénykezési költségeire nézve.

Bónis Sámuel tekintett arra, hogy ezen tárgy az államháztartás körébe vág s azzal együtt veendő tanácskozás alá — a pénzügyi bizottsághoz kívánja utasíttatni az indítványt.

Ugyanezen kívánatot fejezi ki Lónya y Menyhért pénzügyminiszter is. Kéri, adassék át az indítvány a miniszteriumnak, mely összeállítván az e tárgyra vonatkozó adatokat, maga fog egy véleményi s javaslatot előterjesztani.

Elnök kimondja a b. tározott, hogy nevezett indítvány a pénzügyi bizottsághoz téteik át.

Végül még — 1/2 órára való felfüggesztés után — az ülés jegyzőkönyve hitelsítetett, hogy a képviselőház megállapodása a Poroszországgal kötött szerződésre vonatkozólag a főrendekkel mielőbb közölthessék.

A felsőház ülése május 28-án.

Elnök: Majláth György országbíró.

Jegyző: Nyáry Gyula b.

A kormány részéről: Gorove István és Wenckheim Béla b.

Mihályi Péter képviselőházi jegyző át hozza a Poroszországgal és a vámegeti államokkal kötött s a képviselőház által már elfogadott kereskedelmi szerződést és az erre vonatkozó jegyzőkönyvi kivonatot, mely is, valamint a szerződés szövege, felolvasatattak.

Az elnök ezután felszólítja a közlgyi, pénzügyi és közlekedési bizottságok jelen levő tagjait, hogy alakuljanak külön bizottságok, s tekintve a tárgya sürgősségét, még holnap adják be jelentésüket.

Holnap d. e. 11 órákor ülés.

Az ülésen éppen 30 tag volt jelen.

A horvát országos küldöttség javaslata.

A Dalmát, Horvát és Slavon királyság államjogi kérdése ezim alatt közli az „Agrar Zeitung” azon munkálát, melyet a társországok országgyűlésének országos küldöttségi bizottsága — név szerint Jankovics gróf, Stojanovics és Zsvukovics — a kiegyezkedés alapján szerkesztettek. A munkálát Zsvukovics tollából folyt, s ellenében — írja a nevezett lap — Zsvukovics eltérő külön véleményét adott be.

A munkálát a zágrábi lap következőkben ismerteti:

„A bizottság munkálataiban kijelenti a Dalmát, Horvát- és Slavon királyság országgyűlésének bizottsága, — mely a három egykirályságnak a Magyar királysághoz s illetőleg az összbiradalomhoz való államjogi viszonyának szabályozására s eziránt a magyar országgyűlés hasonló küldöttségével újabb értekezésre hivatott megbízatván, hogy az eredményről saját országgyűlésének jelentést tegyen, — hogy a pragmatika sanctioból származó azon legfőbb alapelvek ragaszkodik:

Hogy ezen 1723-ban kelt, a Szt. István koronája valamennyi országaival közös alap-törvény szerint, a korona valamennyi országa együtt, — tehát beleértve a Dalmát, Horvát- és Slavon királyságot is — egy „állami közösséget” képvisel és kell képviselnie.

Ezen legfőbb elvből: A Dalmát, Horvát- és Slavon királyságnak Szt. István koronája — többi országaival való állami közösségből következő: hogy ezekre nézve a következőknek kell közösöknek lenniük.

I. Egy és ugyanazon koronával megkoronázatása a közös — azaz a magyar és egyezsmind Dalmát, Horvát- és Slavon királyság, egy és ugyanazon időben, egy és ugyanazon koronázási tényével. Tovább: közös megállapítása és szerkezete egy és ugyanazon inaugurale diplomának a korona valamennyi országa számára erre vonatkozó közös magyar országgyűlésen, melyben azonban a magyar korona épsege és a közös alkotmányon kívül, különleg a három egykirályság épsege és országnak alkotmánya is kikötéssek és biztosítások.

Az így megállapított, a király által elfogadott, aláírt és esküvel biztosított inaurale diploma külön eredeti kiadásban a Dalmát, Horvát- és Slavon királyság számára is kiadandó lenne, és pedig Szerb-Horvát nyelven, mint az ország nyelvének.

II. Általában mindazon ügyek, melyeket Szt. István koronája országaiknak, mint egy állami testnek — egy harmadikkal, vagy azzal szemben megvitatni és tárgyalniok kell.

Ezen alapelvek szerint ide tartoznak mindazon ügyek, melyek a pragmatika sanctio értelmében a közös uralkodó kormány botja alatt álló országokat közösen érdeklik, tehát azok, melyeket országos küldöttség részéről barátságos uton között és Magyarország s ő felsége többi tartományai közt létrejött kiegyezés szerint közös, illetőleg delegatíó útján való tárgyalás alá kerülnek. Ezek pedig:

- a) a külügyek;
- b) hadügy és
- c) a pénzügy, t. i. a közösen fedezendő kiadásokra vonatkozó.

A két fél delegatíója elé terjesztett ezen ügyekre vonatkozólag, elismeri a dalm. horv. szlav. országos bizottság a három egykirályság közreműködése nélkül létrejött s az 1865/7 XII. törv. czikkben foglalt kiegyezést bevezetett ténynek, melyhez azonban csak azon világos kikötés mellett járulhat, hogy ily állami alap-törvények jövőre a három egy királyság törvényes közreműködése nélkül ne történjenek; s a fennebbiek alapján kimondja, hogy a három egy királyság Szt. István koronája országaival delegatíójában ugyanazon közös kulcs alapján kell, hogy képviselve legyen, s tagjai szavazati jogukat a magyar országgyűlés többi képviselőinek módja és eljárása szerint gyakoroladják.

Szt. István koronája delegatíójába a három egy királyság saját országgyűléséből választott képviselőket (utasítás nélkül) ugy mint az 1867. május 25-iki leirat kitalálása helyezi.

A Horvát- és Slavon királyságra — és pedig a hozzá tartozó horvát-szlavon katonai határorséget beleértve — az általános kulcs szerint eső delegatosok száma most fog mindkét oldalról megállapíttatni.

Az előrebocsátottakban ki van merítve a Dalmát, Horvát- és Slavon királyságnak Szt. István koronája többi országaival való „állami közössége”, más szavakkal: az országos küldöttség azt hiszi, hogy a pragmatika sanctio által feltételezett épsege Szt. István koronájának, valamint Magyarország „államszmjéje a három egy királyság mint szövetséges társ részéről, elismervén ez a Magyarországgal való közös törvényhozás és igazgatást a legfontosabb felsőfokú jogokban, — teljesen számba vétetett.

Azonban az országos küldöttség nézete szerint a felhozott és Magyarországgal való „állami közösségünk” elvének áldozandó közös ügyeken felül, mindkét fél javára, különösen pedig saját anyagi jóléte emelésére a testvér országával egyenlő szabadelvű alkotmány további területi s politikai épsegeinek visszaállítása végett a három egy királyságnak még szorosabb államjogi kapcsolatba is kel-lene lépnie Magyarországgal, s erre kész is lenne, a mennyiben politikai önállósága és épsegeiben álló feltételeit nemzeti létének Magyarország e kapcsolat kötése alkalmával teljesen megórná és biztosítaná.

Ezen feltevéssel a három egy királyság még a következő tárgyakat és ügyeket fogná a korona többi országaival közös tárgyalás alá bocsátani.

III. Mindazon ügyek, — melyeket a magyar országgyűlés ugyan olyanoknak nem tekint — mintha azoknak ő felsége többi országaival való tárgyalását már a pragmatika sanctio feltételezné, — melyek azonban más tekintetből — országos bizottságunkkal a fennebb mondottak értelmében között megegyezés szerint — a két fél törvényhozása (t. i. a biradalmi tanács és országgyűlés) által a megállapítandó alapon intézendők:

- a) kereskedelmi ügyek, névszerint a vám-törvényhozás;
- b) az ipar termékekkel szoros kapcsolatban álló közvetlen adókról való törvényhozás;
- c) az ércz és pénz láb megállapítása;
- d) azon vasut vonalok iránt való intézkedések, melyek a biradalom mindkét fele érdekeit érintik, és
- e) a vánderszer megállapítása.

Ezenkívül: IV. Elvileg azon kérdések — mindazáltal némely megszorításokkal — melyek ambar a fennemlittettekhez nem tartoznak, — mégsem esnek, sem a cultus, sem az igazság ügyi, sem pedig a belügyi teendőkhöz, és pedig:

- a) Átvizsgálása és engedélyezése azon kereskedelmi és államszerződéseknak, melyek az államot, illetőleg a korona minden országot terhelik, — vagy a korona országaiban birtokváltozást idéznek elő;
- b) szervezése a pénz-, ércz- és jegybank ugyiszintén a vámtígyek, s végül a távirat, posta, vasut, hajózási és a Szent István koronája alá tartozó országok egyéb közös közlekedési ügyeinek, — t. i. melyek a három egy királyság ugyiszintén Magyarország érdekeit érintik;
- c) hitel, bank, szabadság, és ipartörvény, törvényhozás a mérték és súly bélyeg-ügyek;
- d) törvényhozás, tenger, bányá, kereskedelmi és váltógy kérdésekben;
- e) meghatározása az államháztartás ügyében tett előterjesztvényeknek, hogy a királyság udvartartása is tartozik, — további jóváhagyása a behajtandó kivett adóknak, adótartozás és jövedelemnek, megvizsgálása az e körbe vágó pénzügykezelésnek, felvétele új kölcsönök, — a fenálló államadók conversioja; eladása, átválttatása s terelése az állam ingatlan vagyonának, törvényhozás az egyed-árú regalek és általában mindazon pénzügyekben, melyek a Szt. István koronájához tartozó országokra nézve közők:
- f) mindazon ügyek, melyek a katonakötelezettségre vonatkozó rendtartás és időtartamra tartoznak, különösen pedig az évenként kiszolgáltatandó ujonczok számának engedélyezése.

Jegyzet a IV. ponthoz. I. A három egy királyság államvagyonának eladása vagy megváltoztatására, nem különben erre vonatkozólag területváltoztatására saját országgyűlésének belegezése szükséges.

2. Kölcsön felvétele, vagy az államvagyon megerterhelése esetén a három egy királyságra, jótállás, illetőleg biztosítás és kifizetés végett eső quatanál, a paritás alapján az alább meghatározott eljárás nem alkalmazandó.

2. A direct adók évenkénti jóváhagyásának, kivétel és behajtásának joga az autonóm országos törvényhozás és igazgatásnak tartatik fenn, ami azonban nem gátolja azt, hogy ezen adómen is a két rész közt megállapított alapelvek szerint hasonló módon kezeltessek.

4. Minden egyében, valamint a közösen kezeleendő adóknál, tekintettel a három egy királyságnak, a kereskedelmi kevésbé kedvező anyagi; kereskedelmi és ipar viszonyaira, az 1750—59 t. cz. értelmében kívánja a javaslat, hogy új közvetett adók behozása, fölemelése és behajtásánál különös és pedig a három egy királyság érdekeinek megfelelő tekintettel legyenek, t. i. azáltal hogy minden ilyen közösen megszávozott adóbehozásnál vagy fölemelésnél, nemkülönben minden póttételnél, az illető kulcs illetőleg a quota a három egy királyságra vonatkozólag különválasztassék, és pedig a paritás alapján egyeztessék és állapítsák meg.

5. A három egy királyság ujonczait illetőleg az 1865—7-i magyar országgyűlésen hozott IX. czikk 10 §. állapíttatik meg besorozási elvül, kivévevén azokat, kik egyéni tulajdonságaikra való tekintettel technikai kiképzésre alkalmas lennének.

6. A horvát partvidékről szedett ujonczok, a tengerészetre lévén alkalmasak, csak a tengerészetre lesznek alkalmazandók.

7. A magyar országgyűlésen megszávozandó általános ujonczszámmal, a három egy királyságra eső ujonczquota a paritás alapján állapítandó meg.

8. A bannak és Dalmát-Horvát és Slavonországok főkapitányságának működési köre, ugyiszintén jövő állása Horvát, Dalmát- és Tótországban, a későbbi egyezkedésre tartatik fenn.

A mi az épen elősorolt közösöknek nevezett és nem a delegatíók hatáskörébe tartozó ügyek törvényhozási közeget illeti, a horvát-szlavon-dalmát regnicolaris bizottmány a Szent István koronájához tartozó országok mindenikével közös, évente Pestre összehívandó országgyűlést ismeri el ily közögnak, mely országgyűlésre mindazonáltal a három egyesült királyság képviselőit nem közvetlenül „egyesen” választások útján, hanem Zágrában ülésező országgyűléséből küldi, még pedig a korona többi országaiban bevett kulcs szerint, és a három egy királyságra az általános kulcs szerint esendő követek száma iránt a megegyezésnek még most kellene megtörténnie.

A mi pedig a közös ügyek tárgyalási ügyrendét a magyar országgyűlésen illeti, még kell különböztetni az illető közös törvény kérdések elvi megoldását — mint — valamely közvetett adó fölemelése vagy újnak behozatala, az ujonczok megajánlása, valamely felveendő állam kölcsön megválasztása s. a. s. a. — azok gyakorlati alkalmasságától Dalmát, Horvát- és Tótország egyesült királyságokra; az első kérdés a közös magyar országgyűlés elé tartozik, a második ellenben részleg a horvát tót országgyűlés elé is tartozik (mint pl. IV—1) részleg pedig (mint a IV—2. 4—7-nél) a három egy királyságra a paritás alapján, azaz oly módon leendő megoldandó, hogy az olyan mindket illető hatnyad- és kulcs kérdésekben nem a magyar

országgyűlés többsége, hanem az országgyűlésre küldött követeknek a magyar országgyűlés hasonló számú követével, mint közös delegatio fogna határozni, illetőleg szavazni s ezen szavazás eredményét elfogadás végett az országgyűlés elé terjeszteni. (Folyt. köv.)

Bécsi dolgok.

— A pénzügyi bizottság kisebbsége a deficit fedezését illetőleg jelentést készített el, mely a parlamenti kormány nézetéhez még legközelebb áll, s melynek lényege a következőkbe szorítható:

Az általános államadók minden neme — az 1854 ki; 1860 diki sorsjáték kölcsön és az 1864 ki adókölcson kivételével, öt százalékkal kamatozó és 16%-nyi változhatlan adóval terhelt adósságá változtatni át. A kivételt képező adósságá nemektől 20 százaléki adó vétetik, minden egyéb jövedelmi adó ezentul elesvén.

Ezenkívül határozza el a ház: „A kormány felszólíttatik: 1) hogy az 1868. deficit fedezésére minél gyorsabban oly törvényjavaslatokat terjeszsen a ház elébe, melyek által:

- a) a földadó 1/2 ednyi pótléka,
 - b) a rendes házaszályadó 1/3 pótléka ismét behozandó,
 - c) a kereseti és jövedelmi adó szabályozandó, illetőleg felemelendő,
 - d) fényüzési adó létesítendő.
- 2) Hogy a következő évek deficitjének fedezése céljából oly törvényjavaslatokat készítsen, melyek
- a) fenálló összes egyenes adókat igazságos alapon reformálják,
 - b) a magyar korona országaival egyetértőleg, a czukoradót felemlik, s osztály adót létesítenek.

A pénzügyi előterjesztvények a héten már bajorban kerültek a reichsrath elé. Nagyon valószínű, hogy plnkösd útsi szerdára, midőn a képviselők már ismét összejöhetnek, tüzetik napirendre.

Skene és elvtársai tegnapi este conferentiát tartottak, mely késő éjjel tartott. A jelenlevő miniszterek hevesen meg támadtattak. Mint hallatszik, a kamat-redució helyett készek a szelvényadót elnevezést elfogadni.

A képviselőház máj. 27 ki ülésében Schindler képviselő és társai egy interpellatíó nyújtottak be, mely lényegében következőleg hangzik:

„A „Sontagszeitung” máj. 17. számában egy czikk jelent meg, mely néhány tényen alapuló adatot közölt báró Philippovich altábornagynak az 1866 ki hadjárati alatti működéséről. Czikkirő késnek nyilatkozott állítástát törvény előtt is bebizonyítani.

Másnap báró Appel és Ringelsheim tábornokok megjelentek Scharf Sándornak a finnebb megnevezett hírlap szerkesztőjének és tulajdonosának lakásán meg tudni a kérdéses czikk szerzőjének nevét és személyes elégtételt követelni tőle.

De miután megtudták, hogy a czikk szerzője egy volt es. k. főhadnagy és nem valamely magasabb rangu egyéniség, felhagytak a párbajjal, mely szándékukban volt. Nem találták érdemcsnek egy volt főhadnagygyal megvivni. Hanem most már azt követelték, hogy Scharf adjon nekik elégtételt, mit ha nem tenne, a további teendőkre nézve Philippovits altábornagytól újabb in- struktíót fognak szerezni.

Az újabb in struktíó abból állhatott, hogy a „Wiener Abendpost”-ban egy semmi tény-nyel nem bizonyított, egyoldalú czífolatot tettett közzé, mely körülmeny arra bírta ismét Scharf szerkesztőt, hogy a félhivatalos lapban megjelent czífolatot a maga valódi értékére leszállítsa. Ezen eljárás által esodál-atos módon mind két tábornok sírtve érezte magát, s két altisztet küldtek a lap tulajdonos lakására tőle elégtételt követelőndök.

Reggeli 9 órákor, épen midőn Scharf a lakásától alig száz lépésnyire fekvő szerkesztőségbe ment, a két megbízott altiszt megjelent és szóli kívánt a szerkesztővel. Scharf azon kérelemmel fordult feléjük, hogy jönnének fel a szerkesztőségbe, hol nő és gyermekek nem lévén zavartalanul végezhetik el ügyüket. De az altisztek sem a szerkesztőségbe nem akartak menni, sem a lakást nem akarták elhagyni.

Scharf újra üzentető nekik, vagy látogassék meg a szerkesztőségbe, vagy hagyják oda lakását. Sem egyik, sem a másik nem történt. A két katona elhatározá, ott maradni, míg csak Scharf hazá nem tér.

Ennek következtében kénytelen volt a szerkesztő Taaffe rendőrminiszter közbenjárását hívni segítségül, ki kijelenté, hogy neki ugyan nem tartozik körébe a rendzavaró tisztt urak felett bíráskodni, de a téparancsnokságnál azonnal lépést teend a két tisztnek a lakásból való eltávolítása végett.

Ugy is lett. A téparancsnokságtól egy es. k. tiszt felszólította folytán a két katona elhagyta Scharf lakását. De nem távoztak ám messze; lesbe álltak az utcán, közel a szerkesztőséghez. Itt, mint a lapok jelentik, Scharf nyilvánosan a publikum szemé lát

tára a lego maztatott. A rendőr rendszabályok radtak, s nem tet megakadó. Miután a házi jog a le sértve, miután meg nem azt kérdik T eseményről k bályokhoz kiv polgárok ily nében védve.

INTEZÉS

A „Kis” ülésében, K e alatt, először G y u l a széki tárkérdések közt. Hossz ott önálló go melynek czülc csak zavart elő, (például i sokak által pe addig a terméka némely sitja meg. A t a művészet. A t heti, különös nézete ismert kézzel, küll sonantia és d gete a szintan érdekesen, — szettudomány gathatja egy nál. Még keve tészetet, mely vészetekben u bölcsészet a t dományának a pontnál, hol a nak, mert azo hat be. Így a fürkészeti kö lány, s épen nem értjük te tettünk, mi ma gus e székfog rettel van ir hallgatá. Ped könyvre való ban miúzd ál tására szolgál. Hunfal foglalkozó V e művét mutat munkássága e nyaros vigát kájból 11 u merteté ezek lyeak magis a a görög szin gyalóságokat „Darások”, hogy Athénbe akart lenni. T rezése a „Bé van ostromva. láguralmi ábr kns madár áll phanes ismert szellemmel os kik mindent ig sines eszökben forgatása. — A dulo idézetek. társra; ha ara ványoznok, ho Aristophanes v A jegyző Antal jelentést verseny rendez K. sirjának k azonban itt l lehet sokat v gyűjtést nyto melynek ered mennyibe a s közzönetet sz a talus pedig is megtartják jára. Hunfal Károly ur álta ezim népballe egy különben. Gyula i tészeti tár” els jelenni. G r e g alá került „E mutatta be. Radics lat végett egy egyéb tanúság ményt küldött által ide adott népdal és vers készségének. Józsa név ontok meséje

...túló támogatása, mely a szellemi és anyagi érdekek hátrányával jár, a szövetségnek mindinkább növekedő terheltségét vonja maga után. Mint Poroszország tradicionális politikájának szükségképeni következménye, e terhelés maradandó lesz. Ezen a délnémet államok önállóságának erőteljes megvédését ösztönözték a nemzeti kötelek szintje teljesítésével. Ezen célzattal szabadelvű politikák és a délnémet államok erős egyesülése által érhetjük el."

Bajorország alkotmánya egy fél század óta van érvényben. Rövid idő, ha Anglia és Magyarország 700 alkotmányának százados fejlődésével hasonlítjuk össze, hosszú, ha a német államok alkotmányait tartjuk szem előtt, melyek alig értek el csak egy emberöltőt is. A boldog ország most ünnepli alkotmány aranykorszakát, Lajos király ez alkalommal következő proklamációt intézett népéhez:

"Ötven éve, hogy Bajorország első királya, I. Miksa József, alkotmányt adott országának. Az alapelvek, melyekben ezen államalkotmányt nyugszik, amaz emlékeztetés napján szakadatlanul érvényben voltak, s az alkotmány áldása azon erős köteleket, mely Bajorország fejlődését és népét évszázadok óta körülölelte, szorosabb, szívésebbé tette. Ezen örömteli büszkeség üdvözítő érzete honol ma keblemben, Bajorország királya keblemben. Dícső ősem példájához híven, én is magasan lobogtatom az alkotmányos állam zászlóját, melynek mentő tetőzete alatt mind"

inkább sikeresebben viruljon fel szeretett országom hatalma és jóléte; mert legnagyobb boldogságomat népem boldogságában találom." — Berg, 1868. május 26. Lajos.

Egyidejűleg az országgyűlés két házának elnökeit rendjelekkel díszítette fel a király, s erre vonatkozó kéziratában így indokolja ezt, hogy "az alkotmány által alapított kamarákat tisztelje."

LEGUJABB.

Bécs, máj. 28. Az alsóház mai ülésében Winterstein a bécsi börze-kamra kérvényét nyújtotta be, melyben azt kívánja, hogy az államadósság kamatainak alábbszállítása meg ne engedjék; a szelvényadó a legesélyesebb mértékre szorítottassék s minden kötelezettség egyenlően reszesítettessék. A pénzügyminiszter indokolja a kormány-előterjesztést a bank-statutum megváltoztatását illetőleg. Kinyilatkoztatja, hogy a bank kérdését végleges szabályozás jelenleg lehetetlen, mert ehhez Magyarországgal való megelőző tárgyalások szükségeltetnek, mindazonáltal óhajtanó lenne, hogy a bank titeltkörre már most lehetőleg terjedtebbé tétessék.

A bank előterjesztvénye a pénzügyi bizottsághoz utasítottatik.

Bécs, máj. 28. Mérvadó politikai körök

ben a gumbini táviratok lengyel felkelő csapatoknak a lengyel-galicziai határokon történt állítólagos összegyűléseiről gonosz kóhalmánynak jelöltetnek.

London, máj. 28. A „Morning Post” a leghatározottabban demetálja a bécsi „Neu Presse” adatait, mintha Stanley lord az összes hatalmasságok békenyilatkozatát előidézte volna.

Berlin, máj. 28. Az országgyűlés az adóssági fogság megszüntetését illető összes törvényt a biztonsági fogság fenntartására vonatkozó módosítvánnyal együtt elfogadta.

Gazdaság és üzlet.

Pest, máj. 28. Derült idő, nagy bőség. Délélt mutakoztak ugyan felhők, de csak néhány csepp eső esett, délutáni 5 órára azonban beborult a láthatár, s mintegy fél óráig esett.

A gabnatüzletben minden fajokra néve igen lanyha hangulat uralkodott; buzát illetőleg a vevők nagyon visszatartók voltak, minél fogva a forgalom, de azért a tulajdonosok előzetesnyegének, igen szűk korlátok közt mozgott. Rozsból nem jött létre említésre méltó forgalom, az árak névlegesek és hanyatlók. Arpa olesóiban kínáltattak, mire azután némi forgalom jött létre. Kukorica-tól az etetésre való némi figyelemben része-

sült, s néhány eladás történt változatlanul fentartott áron.

Eladások: Buza 500 vm. 86 fus 5 ft 20 kr, 400 vm. 85 fus 5 ft 5 kr, mindkettő 3 havi fizetésre, 400 vm. 84¹/₂ fus 4 ft 85 kr, 600 vm. 84¹/₂ fus 4 ft 80 kr, 700 vm. 84¹/₂ fus 4 ft 65 kr, 600 vm. 84¹/₂ fus 4 ft 60 kr, 1300 vm. 83 fus 4 ft 45 kr, mindez készfizetésre. Arpa 600 mr. etetni való 72 fus 1 ft 90 kr, 800 mr. 72 fus 1 ft 80 kr, Kukorica bányási június és júliusban szállított 3000 mr. 2 ft 67¹/₂ kr, 2000 mr. 66 kr.

Gyapju. A forgalom e héten jelentéktelen volt s csak 150 mázsa baranyai kétnyiretti 76 frt, 130 m. középinom posztógyapju 112 frt kelt el. Mintán tulajdonosok, az alacsony árak miatt a londoni gyapjuárverésre támaszkodnak s a nyírest be akarják várni, hogy jobb árakat kapjanak, a szerződés-kötésnél is teljes pangás uralg, csak kötött szerződést említhetünk föl és pedig 400 mázsa Széchenyi Kálmán gróffal kötöttet szerződés 160 frt 124 frttal, mely árak 1868 ik évtől 1871 ig érvényesek, és 130 mázsa Szunyog Alberttel — 143 forinttal. A vásárra már meglehetősen mennyiségű gyapju jött be, s a mosások után is már érkeztek, kik eddig teljesen passív maradtak.

A „Times” május 19-diki számában a franciaországi és algériai termési kilátásokra vonatkozólag a következő adatokat olvassuk: Nord departementban a buza kitűnő jó és korai aratást ígér, ha az időjárás ily kedvező marad, mint a minőnek ígérkezik. Pas de Ca-

laisban az aratási kilátások általában kedvezők. Eureben csak némely angol növényfajok nem ígérnek sokat. Bas Rhinben a buza és arpa igen jól áll. Alsó Seine departementban a gabona folyvást szép reményekre jogosít. Sartheben igen jó. Cherben a gabonának ismét felüldültek, Loiretben az ősz vetések zöldek, erések és magasak. Indre departementban igen jó a buza, a hol a földet jól megmivelték, de hol elhanyagolták, kevés kilatást nyújt. Alsó-Charente-ban minden jó aratásra mutat. Saone és Loireban a strűn vetett gabonák elég jók. Bar departementban a gabonaföldek igen szépek. Meuseben dus aratás várható. Felső-Garonneban teljesen jó aratásra számítanak. Az „Avenir Algerien” szerint a vetés az utóbbi két évben súlyosan meglátogatott Orán tartományban a következő: Az arpa mindentt érett és aratható; az aratás még a hol első felében megkezdetik és szép eredményt ígér; a szemek nagyok s hektoliterenkint legalább 60 kilogrammot fognak nyomni. A buza, mely inkább hátramaradt, az utóbbi eső zések után javult; a száraz erések. A hol virágzásban s a száraz a teher alatt meghajlanak. A lencse, borsó és a bab dus jutalmat ígérnek a művelőknek. A kukorica virágzó állapotban van. A szőlők mindentt bő szüretet ígérnek.

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő: ZOVÁNYI J. MIHÁLY

T Ö Z S D E.

Pesti ár- és értéktőzse május 28. én.			Magyar értékpapírok árkelete.			Bécsi börze május 27. én.			Részvények.		Elsőbbégi kötvények.			
Gabna-árak.	Sulyfontokb.	Ára méronként.	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva		
Buza bányási	84-85	4.90-5.10	Pesti keresked. bank	650.-	655.-	Államadósság.	Adva	Tartva	Nemzeti bank	705.-	707.-	1862. Erzsébet vasut.	100.75	101.25
" tiszai	87-88	5.65-5.75	Budai keresk. és iparb.	195.-	198.-	5% osztr. értékű	52.30	52.80	Hitelintézet	182.10	183.10	1867. államvasut	119.40	119.60
" pesti	84-85	4.90-5.10	Pesti iparbank	235.-	238.-	" adómentes	57.10	57.20	Magyar hitelbank	80.-	81.50	Déli vasut	98.75	99.-
Kétszeres	87-88	5.65-5.75	Magyar hitelbank	80 1/2	81.-	" nemzeti kölcsön	61.70	61.90	Alsó-osztr. esc. társulat	602.-	604.-	Északi vasut	88.25	88.75
Rozs	84-85	4.90-5.10	Pesti takarékpénztár	1450.-	1500.-	" metalliques	56.80	57.-	Cseh nyugoti vasut	84.50	84.75	Tiszai vasut	—	—
Árpa	87-88	5.65-5.75	Budai	415.-	420.-	1860 ki sorsjegye	80.20	80.40	Gal. Károly Lajos vasut	95.-	95.50	Magyar észak vasut	—	—
Zab	84-85	4.90-5.10	Pesti hengermalom	1300.-	1310.-	Magyar földteherm. kötvény	77.35	77.50	Lemberg-csernov. vasut	76.60	77.-	Erdélyi vasut	81.50	82.-
Kukorica	87-88	5.65-5.75	Pannonia gőzmalom	1640.-	1650.-	Banái	73.50	74.-	Ausztr. Dunagőzhajóz. társ.	93.50	94.-	Pesti lánchíd	—	—
Eb	78-80	2.90-3.10	Budai gyár-telep	725.-	730.-	Horvát	74.-	75.-	Érték és pénz.	—	—	Frankfurti váltó	97.35	97.55
Köles	68-70	2.15-2.40	L-ó budapesti gőzmalom	387.-	390.-	Erdélyi	70.25	70.75	Londoni váltó	116.65	116.85	Párizsi váltó	46.30	46.40
Répeze	68-70	1.90-2.10	Concordia gőzmalom	720.-	740.-	Sorsjegyek.	Adva	Tartva	Ca. arany	5.55	5.56	Napoleon'or	9.30 1/2	9.32
	46-48	1.43-1.48	Budai királymalom	590.-	610.-	Hitelintézet	131.60	132.-	Egyleti tallér	1.71 1/2	1.78	Ezüst	114.65	114.85
		2.60-2.65	Szegedi kivit. gőzmalom	625.-	630.-	Dunagőzhajózási	93.-	94.-						
		4.50-4.90	L. újpesti szeszimnító	605.-	610.-	Budai	27.-	27.25						
		3.-3.10	Pestbudai butorkézmű	225.-	225.-	Eszterházy hg.	150.-	155.-						
		5.75-6	Magyar biztosító-társulat	598.-	605.-	Salm	34.50	35.-						
		5.60-5.80	Pannonia viszontbizt.-társ.	223.-	225.-	Ráhy	25.75	25.25						
			Pesti biztosító-intézet	245.-	250.-	Clarv	27.50	28.50						
			Magyar észak vasut	66 1/2	66 1/2	St. Genois	23.75	24.25						
			Pesti közúti vasút	642.-	645.-	Windischgrätz	17.50	18.50						
			Kereskedelmi épület	390.-	400.-	Waldstein	21.-	22.-						
			Lánchíd	392.-	398.-	Keglevich	13.25	13.75						
			Alagut	80.-	81.-									
			Magyar földh. záloglevél	—	—									
			Pesti keresk. b. zálogl.	96 1/2	97.-									

H I R D E T É S E K.

Megjelent STOLP könyvkereskedésében (Vácziutca 9. szám) és általa minden könyvkereskedésben kapható:

A közoktatásügyi reform

mint politikai szükséglet Magyarországon,

SCHVARCZ GYULÁTÓL.

I, II, III, IV, V füzet, 4-rét, disz- és velinkiadásban

Ugyanitt kaphatók Schvarcz Gyulának apróbb művei: a hazai tanítóképezdek statistikájáról; az elemi tanodák statistikájáról; a gymnasiumi és reáltanodai kitűnő tanulók statistikájáról és a hazai közoktatásügyi statistika szükségleteiről e ezim alatt; „Hogy vezessük a közoktatásügy statistikáját stb.

Az első cs. kir. szabad. dunagőzhajózási társaság.

Alulirt igazgatóság tisztelettel jelenti, hogy a helyigözösök vasárnap folyó évi május hó 24-től fogva

Pest, Császárfürdő és O-Buda között

6 ó r á n k é n t

hétköznapokon reggeli 6 órától esti 8 óráig, vasárnap és ünnepnapokon reggeli 6 órától esti 9 óráig fognak közlekedni.

Pest, 1868. évi május hó 23-én.

Az első cs. k. szab. dunagőzhajózási társaság forgalmi igazgatósága Magyarországon.

FÜGGŐ

című
Egész évre
Félévre
Negyedévre
Egy hónapra

„A feladatok megoldása, az autonómia gyökereit, a formáját és a képes legyei hivatás, nyos bevezetni és azok üdvös megfellelő érzésük katechetikusnak a tehetőségüknek kellő eszerekkel, primárnak a méltó elismerés, világiaknak befolyását. A gordius és közéletbe gya volt, meggyar primás. A ki a vepoknak, a kerül irt nyilatkozta volna dembeni nézőcsalódott, és ságot. Nem lehet fontos, s az ezadokra eldő vagy kedély octroyirozta nyújtott vollelke által van. Az ő állásoly egyházi getlen a napi zias, hogy se érdekeket nem a méltóság kintsék; hanglások szent és jogtisztelés, megeisten részért, hető legelterből kifejlő eszi érület, az ő kettős, hoz való teljes képmánának, kire lás ezen személyen tisztadön az egy mogatására galmát felhív. És a ker a világi kat foglalatja le tostitása szer azok „érde folyást szer tani, mely az gének me és jogtud talmazza. Ez a vál tekezetnek zet föliratba lági hívek besoraira: „... Ne vagy tulsuly nem magas egy házna gesnek v hogy a ka mindazon be sultság me tassék, me gyar kath. eg nomiaja, s s kormányh meg nem s veiktől az eg